No 24
D. 25. Stycznia.
CZWARTEK.
ROK 1827.

KURJER Warszawski

WSPOMNIENIA.
Bitwa pod Brańskiem 1664.

NOWOŚCI WARSZAWSKIE.

Postanowieniem Rady Administracyjnej z dnia 11 Stycznia r. b. W. *Jan Bourmejster Radoszkowski* Podsędek Powiatu i Miasta *Warszawy* Wydziału pierwszego, mianowany został Assessorem Trybunału Cywilne: Woiewódz: *Mazowieckiego.*

Ogólna liczba Jnstytutów Edukacyjnych, co do ich stopni w całym kraiu, iest następuiąca: (z Rocznika Jnsty: Religijn: i Edukacyjny:) *Szkoły wyższe.* Uniwersytet 1. Szkoła Politechniczna 1. Jnstytut Pedagogiczny 1. Liceów czyli Szkół Woiewódzkich 14. Szkół Wydziałowych 16, Podwydziałowych 3. Jnstytut Głuchoniemych 1. Jnstytutów Nauczycieli Element: i Organistów 2. — *Jnstytuta Praktyczne.* Szkoła Akademiczna Górnicza 1, szczególna Leśnictwa 1, Agronomiczna 1. Jnstytut Muzyki i Deklamacji, czyli Konserwatorjum 1. Razem Szkół wyższych 43. — *Jnstytuta dla Młodzieży płci żeńskiej.* Szkoła Guwernantek 1. Pensji i Szkół płci żeńskiej 69. Razem Szkół wyższych płci żeńskiej 70. — *Szkoły niższe.* Szkół Elementarnych Cyrkułowych 10, Niedzielno-Rzemieślniczych 14, Elementarnych miejskich 382, wiejskich 357. Razem Szkół niższych 763.

Przyiaciele ś. p. *Jakóba Kryńskiego*, oddali mu ostatnią chrześcjańską przysługę, znajduiąc się wczoraj w Kościele XX. *Franciszkanów* na żałobnem nabożeństwie, wczasie którego licznie zebrani członkowie Sodalistwa S. *Cecylji* odegrali Rekwjem.

Jeografja powszechna podług zbioru C. B. *Stejna*, Professora Gimnazjum Berlińskiego, ułożona dla użytku młodzieży *Polskiej* z potrzebnemi odmianami, wyszła z druku u XX. Piiarów w Warszawie. Statystyka, *Rossji, Polski* i *Austrji*, iako kraiów naywięcej nas interesuiących, znacznie iest rozszerzona i sprostowana. Podług najświeższych wiadomości, *Rossja Europejska* ma ludności 33,203,229, *Rossja Azjatycka* 10,000,000, *Królestwo Polskie* 3,804,177, *Warszawa* 128,000 (prócz wojska i przybyłych czasowo.)

Udzielono nam wyiątek z listu pisanego r. 1728, w którym przyiaciel przyiacielowi donosi, że w *Warszawie* założyli się dwaj *Laufrowie*, ieden z dworu Xcia *Sułkowskiego* a drugi Woiewody *Denhofa*, który z nich prędzej dobieży od ostatniego domu na Pradze, do wsi *Ząbki.* Laufer Xcia Sułkowski: z iego dóbr rodem, dobiegł w niespełna pół godziny, a Laufer Woiowody, rodem z *Szląska*, ustał w połowie drogi. Zdaie się przeto że ów Szybkobiegacz, dokazał więcej niż wszyscy od 2 lat popisuiący się w *Warszawie.*

Arja *Mustafy* z opery *Włoszka w Algirze* z muzyką Rossyniego, ułożona z towarzyszeniem gitary, wyszła w składzie Muzyki Fr: *Klukowskiego*, zł: 1 gr. 15.

Nr 3ci *Chwili spoczynku* raczą Prenumeratorowie odebrać u Kollektorów.

Dziś zimna stopni 8.

NOWOŚCI ZAGRANICZNE.

Cała Anglja pogrążoną iest w smutku po zgonie Xcia *Jork* nestępey tronu. Ten Xże był powszechnie lubiony, najbardziej za to, że był sprawiedliwym, iakoteż że miał stały charakter, szanował zwyczaie narodowe, nadewszystko przywiązany był do wojska, którego był szczególnym opiekunem. — Listy prywatne donoszą z *Lisbony*, iż 31 ieńcy woienni, którzy na okręcie parowym odesłani byli z *Oporto* do *Lisbony*, zbuntowali się 2 razy przeciw dowodzącemu Kapitanowi tego okrętu, którego chcieli przymusić, żeby z niemi popłynął do portu *Wigo*. Szczęściem, że temu Kapitanowi udało się poskromić zbuntowanych ienców, których oddał w porcie *Lisbony*. — W *Londynie* schwytano bandę łotrów, którzy trudnili się od nieiakiego czasu, fałszowaniem różnej monety, znaleziono przy nich za 80,000 złp: fałszywych pieniędzy. — Donoszą od granic *Tureckich*, że w *Brussy* organizuie się teraz korpus wojska Tureckiego, składaiący się z 3,500 ludzi, którzy są na sposób europejski umundurowani i uzbroieni. Jak tylko ten korpus będzie wymusztrowany, na ten czas odeszlą go oddziałami do *Stambułu*, gdzie do rozmaitych pułków wcielonym będzie. — Mówią, iż we Francji zakupiono na koszt rządu Hiszpańskiego 4,000 karabinów, z których każdy płacono po 15 franków. Ta broń zawiezioną będzie do *Baiony*.

W końcu zeszłego miesiąca składała się armja obserwacyjna Hiszpańska z 24,000 ludzi. W *Madrycie* i w całem państwie, powstała wrzawa przeciw *Anglji*. Teraz nieznajduią się iuż w *Hiszpanji* różne stronnictwa, iako to: *Negros*, *Wolni mularze* i t. p., lecz w ogóle *nieprzyiaciele Anglików*.—Dziennik *Lugduński* donosi, iż według odebranych listów prywatnych, miało się wszcząć nowe zamieszanie w *Stambule*, ale inne pisma publiczne donoszą że ta nowina potrzebuie potwierdzenia. — Gazeta *Gwiazda* donosi że podane przełożenia Porcie Ottomańskiej względem Greków, iuż maią tak pomyślny skutek, iż spodziewać się należy korzystnych dla Greków układów.

Utrzymuią w *Madrycie*, że z tej stolicy oddalą osoby, które były obwiniane iuż wielokrotnie oto, że służyły w czasie powstania Milicji narodowej; gdyby to przedsięwzięto, opuściłoby tę stolicę przeszło 10,000 ludzi.—Odebrano wiadomość z *Madery*, iż tam panowała niedawno niesłychana burza. Nawałność wiatru, deszczu i morza, były tak wielkie, iż zniszczyły tameczne fortyfikacje, domy i okręty. Fregata francuzka zatopioną została, wczasie tej okropnej burzy, a 1,000 ludzi utraciło życie. — Donoszą z *Zante* d. 1 z. m. że *Jbrahim Basza* utracił wczasie okropnej walki z *Suljotami* i *Romeljotami* 1,200 poległych na placu bitwy; niemniej 500 wzięto w niewolą, utracił także 4 armaty, amunicje i zapasy żywności. Ta bitwa była iedna z najzacietszych, między wszystkiemi innemi iakie *Jbrahim* dotąd stoczył w *Morei*. Jnne pisma także potwierdzaią powyższą wiadomość dodaiąc, że *Jbrahim* znajduiąc się w cieśninie prowadzącej z *Majny* do *Trypolizy* został przez Greków otoczony. Według innych listów, nowa fregata Grecka *Hellas*, od strony południowej *Morei*, zbliżyła się do oddziału małych okrętów tureckich, przy którym znajdowało się 40 szalup kanonjerskich. Dowodca tej fregaty natarł nagle na okręty tureckie i zatopił 13 szalup i 1 galjotę, poczym szczęśliwie przypłynął do portu *Napoli di Romanja*. Gdy nowa fregata stanęła w porcie, dano ognia z kilkunastu dział będących na wałach, a zgromadzony lud wydawał okrzyki ra-

dości. Arcy-Biskup Grecki *Brestenis*, poświęciwszy fregatę, polecił ią w imie *Naywyższego*, sławnemu *Miaulisowi*, który niebawnie udał się na pokład fregaty z 300 dobranemi majtkami 500 żołnierzami, i wypłynął na otwarte morze.

Powóz pocztowy który d. 3 b. m. miał przybyć z *Paryża* do *Lugdunu*, przybył dopiero nazaiutrz, z powodu śniegu który zasypał cały gościniec i gdy zaprzężono 24 koni, ledwo go zdołano wydobyć z śniegu. — W *Barcelonie* wskazany został na śmierć *Dominik Morel* maiący lat 35, a to za kradzież kościelną. Gdy ten zbrodniarz na szubienicy zakończył życie, ucięto mu ręce.

Historja gry w karty. — X. *Menestrier* S. J. w swoiej bibljotece ciekawej opisał Historją Gry w karty. Uczyniwszy uwagę, że gry są użyteczne iuż dla rozrywki, iuż dla nauki, przytaczał różne stosowne wyiątki z dzieł dawnych i szacownych. Dzieli na gry azardowe, iak *kości*, na umysłowe, iako to: *szachy* i na azardowo-umysłowe, iako to: *karty*. Podług tego autora nie mamy żadnego śladu o kartach przed rokiem 1392. w którym *Karól VI* Król Francuzki dostał pomieszania zmysłów. Gra w karty nie była upowszechnioną przed wynalazkiem druku na drzewie, z przyczyny nakładów, iakie malowanie kart za sobą pociągało. X. *Menistrier* dodaie, że *Niemcy*, którzy pierwsi wyciskali różne postaci na drzewie, pierwsi także wyryli dziwaczne kart figury. Jnni ieszcze utrzymuią, iż wyciskanie kart na drzewie, dało początek drukowania charakterów na tablicach drewnianych i przywodzą pierwsze próby takiej drukarni w *Harlem*. Gra w karty wystawia obraz spokojnego życia równie iak gra w szachy wystawia obraz wojny. W grze kart znajduiemy 4 stany życia; *kier* oznacza ludzi poważnych, *pik* rycerskich, *trefl* rolników, a *karo* mieszczan, których domy wykładane są posadzką kwadratową. Otoż początek kart i śmieszne zastosowania. Czytamy także w dziełu X. *Menestrier*, że *Hiszpanie* wystawiali takież rzeczy pod innemi nazwiskami; czterech Królów, *Dawid*, *Alexander*, *Cezar* i *Karól W.* są godłami 4 wielkich Monarchji, Grecki: Żydowskiej, Rzymskiej i Niemieckiej. 4 Damy, *Rachel*, *Judyt*, *Pallas* i *Argina*, wyrażaią 4 sposoby panowania, przez piękność, pobożność, mądrość i prawo urodzenia. Nakoniec *Walety*, oznaczały giermków. Nazwisko *Walet*, które poszło odtąd w pogardę, dawano w tedy Lennikom wielkich panów, albo młodzieży szlacheckiej, która nie należała ieszcze do rycerstwa. *Włosi* na ostatku przyjęli grę w karty. Kwiaty ljljowe, które postrzegamy na sukniach wszystkich figur, każą się domyślać, że karty wzięły początek we Francji. *Lahir* (nazwisko Waleta kierowego) wynalazł zapewne karty i przybrał sobie za towarzyszów *Hektora*, *Ożera*, *Duńczyka* i *Karljera*, waletów, karowego, pikowego i treflowego. Znajduiemy wzmiankę o kartach *Polskich* w przypowieściach *Salomona Rusińskiego* z r. 1629 i dyskursie o marnotrawstwie i zbytkach *Filibogoskiego* z r. 1626. Później damy wiadomość obszerniejszą o kartach *Polskich*.

DONIESIENIA.

Stosownie do przepisów Lombardowi Miasta Stoł: Warszawy służących, podaie do wiadomości publicznej, a mianowicie osób interessowanych. 1) Że Licytacja na fanty w rzeczonym Instytucie zastawione, iako to: na srebra różnego gatunku i kształtu, sygnety, brylanty, perły, zegarki, suknie, bieliznę stołową i wszelkiego rodzaiu precjosa, których właściciele w oznaczonym czasie wykupić lub prolongować zaniedbali, rozpocznie się w dniu 5 Marca r. b. iż aż do czasu zupełnego onych wyprzedania codziennie od godziny 9tej z rana do 1szej z południa w zwykłym Lokalu Lombardowym w Ratuszu Głównym przy ulicy Senatorskiej położonym odbywać się będzie; życzący

więc sobie nabyć rzeczonych przedmiotów, zechcą się zgłosić w miejscu i czasie wyżej oznaczonym. 2) Że termin ostateczny do wykupienia lub prolongowania wzmiankowanych fantów, pod Licytacją podpadających, do dnia 25 Lutego r. b. oznaczonym został, dla tego więc Interessanci, a mianowicie właściciele takowych przed upłynieniem powyższego terminu do Kassy Lombardu zgłosić się i fanty wykupić lub prolongować powinni. 3) Że ci wszyscy którzy zaniedbawszy dotąd wykupna lub prolongowania fantów swoich w czasie przyzwoitym tyle ieszcze na własny interes obojętnemi będą, że zaniedbaią korzystać z czasu wyżej oznaczonego do wykupienia albo zaprolongowania zostawionego a mianowicie którzy takowego wykupna lub prolongacji przed dniem 25 Lutego r. b. nie dopełnią, sami sobie będą musieli przypisać winę gdy po upłynieniu tego ostatecznego terminu pomienione fanty, przedane zostaną. 4) Ażeby nikt z osób interessowanych niewiadomością o niniejszym obwieszczeniu wymawiać w czasie nie mógł takowego przez pisma publiczne tutejsze iako to: Gazetę Warszaw:, Korresspondenta, Monitora i Kurjera Warszaw:, tudzież Gazetę Pol; trzykrotnie do wiadomości powszechnej podane, niemniej przez wywieszenie drukowanych exemplarzy onego w miejscach publicznych i obwołanie przy trąbie ogłoszonem zostanie. — Warszawa d. 18 Stycznia 1827. — Radca Stanu Prezydent *Woyda*. — Sekre: Jlny G. Jabłołkowski.

Osoba wychodząc w dniu 23 b. m. i r. z Kościoła XX. Karmelitów, zgubiła Szal bordesua w paski; znalazca raczy oddać za nagrodą przy ulicy Rybaki pod Nr 2575.

Podaie się do publicznej wiadomości, iż aukcja na przedmioty iako to: Koni 2 maści gniadej z ubiorem Rossyjskim nowym, derami, tudzież Sanki gustownej roboty, i Dywan, tu w Warszawie na targu Muranów zwanym w dniu 26 m. i r. b. o godz. 10 zpołudnia za gotowe pieniądze więcej daiącemu odbędzie się. — Andrzej Tryllerowicz K. T. C. W. M.

Ktoby sobie życzył nabyć część lasu na karczunek przeznaczoną, o 4 mile od Warszawy odległości i nad samą Narwią będące, na więcej z dębiny, grabiny i iasieniny składaiące się, a z której po wyrobieniu wszystkiego co by na różne przedmioty udać się mogło, reszta znaczną ilość popiołu, potażu dać by mogła, zechce się zgłosić do Właściciela Domu W. Fontany przy ulicy Bugaj Nr 2592, a który dalszą wiadomość udzieli.

Dwoie Sanek Rossyjskich paradnych, iedne machoniowe, drugie orzechowe; można nabyć od Lakiernika Kurpiewskiego przy ulicy Długiej pod Nrem 590 wprost Hotelu francuzkiego mieszkaiącego.

Przy ulicy Krakowskie Przedmieście pod Nr 451 Lustro do sprzedania bardzo piękne 3, łokcie wysokości, półtora łokcia szerokie, szkło wcałości czyste piękne bez najmniejszego felcru na pół cala szkło grube, Machoniowe Ramy najświeższem sposobem zrobione, stoiące, w miernej cenie do sprzedania, widzenie tego w Magazynie. —

Podaie się do publicznej wiadomości, iż aukcja na effekta iako to: Łużka, Komody, Szafy, Fortepjan, tu w Warszawie na targu Ordynackie zwanym w dniu 26 b. m. i r. o godzinie 11 zrana za gotowe pieniądze więcei daiącemu odbędzie się. — Andrzej Tryllerowicz K. T. C. W. M.

Podaie się do publicznej wiadomości, iż aukcja na effekta iako to: Kanapę, Krzesła, Lustro, Szafę, i. t. p. tu w Warszawie przy ulicy Elektoralnej w domu pod Nr 794 Lit: C. w dniu 26 m. i r. zpołudnia o godzinie 3 za gotowe pieniądze więcej daiącemu odbędzie się. — Andrzej Tryllerowicz K. T. C. W. M.

Podpisany donosi Szanownej Publiczności iż w Budowie teraźniejszej Teatru Narodowego i Officyny Nowego Marywilu, znajduie się kilka kroć stotysięcy fur Piasku gruntowego, iak niemniej Gliny, które objekta bezpłatnie branemi być mogą z miejsca powyższego. Tenże podpisany uprasza swych debitorów, aby nieomieszkali przypadaiącą należytość tak z ksiąg Handlowych pochodzących, iako też i obligow najdalej za miesiąc od daty niniejszego ogłoszenia uiścić się, wrazie przeciwnym krokami prawnemi takowe ściągniętemi zostaną. Zamieszkały w domu własnym Nr 1261 przy ulicy Nowy świat. — W Warszawie d. 6 Stycznia 1827. Jan Alfons *Jasiński*.

☞ Utrzymuiący Szynk przy ulicy Piwnej i Dunaj pod Nr 136 na 1m piętrze, ma nadto dwie osobne wymeblowane sale do wynajmowania na bale lub wesela w każdym czasie. Podejmuie się także na każde żądanie dostarczać muzykę podług życzenia, co do ilości osób i rodzaiu instrumentów.

Zostawioną została w Loży Nr 11 na 2 piętrze w Teatrze Naro. w Niedziele Chustka bagdadzka szafirowa. Uprasza się o oddanie na Podwalu w domu Dembińskich, za nagrodą.

Teatr. Dziś Kom: *Pan Wilhelm* i Opera *Jan z Paryża* NB. *Srok*a dla słabości Pana Ż*ulińskiego* iniedana. Jutro Kome; *Guwerner*, Tańce *Kjarynioh* i Pantomima *Olbrzym*.